

Регіональні аспекти підвищення ефективності інноваційної діяльності в контексті стратегії соціально-економічного розвитку

Постановка проблеми. Особливість інноваційного розвитку України порівняно з більшістю розвинених країн – високий ступінь нерівномірності регіонального розвитку. Більшою мірою нерівномірність визначається специфікою кожного регіону, що характеризується спеціалізацією, особливим географічним положенням та інноваційним потенціалом.

Відповідно до Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» за вектором відповідальності передбачено реформу регіональної політики [1]. У Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року головною метою регіональної політики визначено підвищення рівня інноваційної та інвестиційної спроможності регіонів [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сучасному етапі розвитку національної економіки в умовах активізації глобалізаційних та інтеграційних процесів, увагу до яких звернули зарубіжні дослідники (для прикладу, польські [3, 4]), саме інноваційний потенціал, ефективність його використання зумовлюють потенційні можливості та горизонти зростання регіональної економічної системи.

Інноваційний потенціал, його розвиток і складові регіональних особливостей, на підставі аналізу наукових джерел [5–9, 16–19, 21], визначаються наявністю і збалансованістю ресурсів, рівень розвитку яких достатній для здійснення ефективної інноваційної діяльності, певною характеристикою здатності економічної системи до змін, поліпшення, прогресу на основі трансформації сучасних ресурсів у новий якісний стан.

Мета дослідження – узагальнення регіональних аспектів підвищення ефективності інноваційної діяльності в контексті стратегії соціально-економічного розвитку, організації підготовки фахівців з інвестиційно-інноваційної інфраструктури для реалізації державної промислової та інвестиційної політики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Один з найважливіших системних чинників підвищення рівня національної безпеки України та конкурентоспроможності економіки – інноваційний розвиток регіонів. І ключового значення набуває створення регіональної інноваційної інфраструктури – для забезпечення максимально короткого шляху від фундаментальних наукових розробок до технологічного втілення та виробничого запровадження інноваційних рішень.

Ю. З. ДРАЧУК,
доктор екон. наук, проф.
(Інститут економіки промисловості
НАН України)

Г. І. РУМЯНЦЕВА,
канд. екон. наук
(Нововолинський навч.-наук.
ін.-т економіки та менеджменту
Тернопільського національного
економічного ун-ту)

І. С. ПОЧТАРУК,
канд. екон. наук
(ДП «Волиньвугілля»)

Стимулювання інноваційного розвитку – пріоритетний напрям, для прикладу, Львівської області. Створення інфраструктури підтримки інноваційної діяльності, комерціалізація результатів науково-дослідних робіт, поширення малого інноваційного підприємництва –

один із шляхів відновлення регіональної економіки, розвитку науки та освіти.

Узагальнення затверджених програм і стратегій регіонального розвитку свідчить, що, як правило, в регіонах діють стратегії соціально-економічного розвитку, до яких входять розділи, заходи або операційні цілі зі зміцнення інноваційного потенціалу.

До заходів з активізації інноваційного розвитку Львівської області в контексті Державної стратегії економічного та соціального розвитку на період до 2020 року віднесено формування банку даних пропозицій з урахуванням їх систематизації за ступенем готовності до використання в інноваційному процесі.

Аналіз результатів роботи вугільних підприємств свідчить, що до найвищого рівня доходу на 1 грн витрат належить ДВАТ «Шахта «Надія», яку можна віднести до шахт з високим рівнем доходу на одиницю витрат. Шахти середнього рівня – «Великомостівська» і «Лісова». Шахти «Степова», «Бужанська», «Червоноградська» і «Межирічанська» – низького рівня. Інші шахти мають дуже низький показник співвідношення доходів та витрат (рис. 1).

Проведений аналіз демонструє неефективність діяльності більшості вугледобувних підприємств Західного регіону України. Усі шахти ДП «Львіввугілля» та «Волиньвугілля» збиткові. Позитивні фінансові результати діяльності спостерігалися тільки на ДВАТ «Шахта «Надія», яка не входить до їхньої структури.

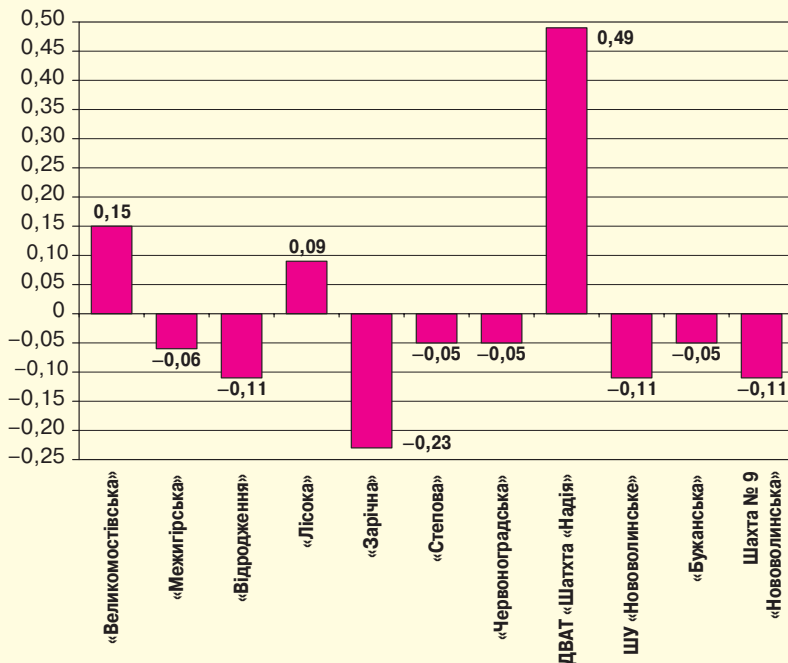
Забезпечення конкурентоспроможності вугільної промисловості регіону за таких обставин – непросте економічне завдання, розв'язання якого торкається соціальних інтересів 15 тис. працівників та їхніх сімей, пов'язане з перспективами підтримання життєдіяльності та розвитку міст Червонограда, Нововолинська і прилеглих населених пунктів. У разі припинення вугледобування в регіоні необхідно впроваджувати витратні превентивні заходи зі створення альтернативних робочих місць, а також виділяти кошти на соціальний захист працівників, які втрачуть роботу.

Водночас приклад ДВАТ «Шахта «Надія», а також наявність у регіоні двох потужних споживачів енергетичного вугілля – Добротвірської та Бурштинської електростанцій – показує можливість збереження вугільної галузі, однак вона потребує істотної реструктуризації.

Заходи для забезпечення конкурентоспроможності підприємств вугільної промисловості використовуються під час створення програми соціально-економічного розвитку області на 2018 рік і регіональної програми з активізації інноваційного розвитку Львівського регіону до 2020 року.

На підприємствах Львівсько-Волинського вугільного басейну доцільно конкретизувати заходи інноваційного характеру, спрямовані на досягнення операційної мети Стратегії розвитку області до 2020 року, зокрема:

- забезпечення максимально сприятливого клімату для інвесторів, стимулювання залучення інвестицій, розроблення й упровадження інвестиційних проектів – сукупність по-

Рис. 1. Класифікація шахт Львівсько-Волинського вугільного басейну за рівнем доходу на 1 грн витрат (розроблено І. С. Почтарук): високий – понад 0,45; середній – від 0,09 до 0,15; низький – від 0,05 до 0,06; дуже низький – від 0,11 до 0,23.

літичних, соціально-економічних, фінансових, культурно-історичних, організаційно-правових і географічних чинників, що характерні для певної країни, регіону і зумовлюють інвестиційну діяльність вітчизняних та іноземних інвесторів;

- реалізація в області запроваджених на державному рівні механізмів спеціального режиму інвестиційної діяльності – особливого порядку регулювання інвестиційної діяльності, що виражається у комплексі взаємопов'язаних між собою економіко-правових заходів, включаючи систему гарантій, пільг, форм державної підтримки інвесторів, а також заходів захисту інвестицій, тобто створення правового режиму інвестиційної діяльності;

- модернізація виробництв з упровадженням технологій поглибленої переробки та випуску продукції кінцевого споживання – майже все рядове вугілля басейну (крім вугілля ДВАТ «Шахта «Надія») надходить на збагачувальну фабрику ПАТ «Львівська вугільна компанія» для переробки, а реалізація його відбувається за двома напрямками: 1) через укладання прямих договорів між вуглевидобувними підприємствами і споживачами (10 %); 2) через оператора оптового ринку вугільної продукції – ДП «Держвуглепостач» (90 % вугілля, видобутого підприємствами Західного регіону України);

- упровадження енерго- та ресурсозберігальних технологій у промисловому комплексі області;

- створення індустріальних парків для підвищення інвестиційної активності регіону та забезпечення його конкурентоспроможності. За рішенням Нововолинської міської ради від 24.05.2017 р. № 17/19 створили індустріальний парк «Нововолинськ».

З деяких причин вугільні підприємства Західного регіону України мають низьку конкурентоспроможність на вітчизняному й світовому ринках. Водночас у регіоні є приклади достатньо конкурентоспроможних виробників вугільної продукції. Сприяє вирішенню проблем конкурентоспроможності вугілля Львівсько-Волинського басейну наявність потужних виробників електроенергії, створених свого часу з орієнтуванням на споживання місцевого вугілля. Так, Добротвірська й Бурштинська теплоелектростанції можуть експортувати вироблену електроенергію до країн Європи. До того ж, протягом

багатьох років не вживалися дієві заходи щодо забезпечення конкурентоспроможності вугільної промисловості Західного регіону України. Це ставить під загрозу соціальне благополуччя місцевого населення, адже у галузі зайняті тисячі працівників. Отже, заходи щодо виходу вугільної промисловості регіону з глибокої кризи, насамперед через підвищення її конкурентоспроможності, – життєво необхідні.

Після переходу контрольного пакету акцій ВАТ «Західенерго» до компанії «ДТЕК» вугілля Львівсько-Волинського вугільного басейну втратило стабільний попит, оскільки його собівартість була вищою за собівартість вугілля шахт «ДТЕК». Однак з точки зору логістики, ДП «Львіввугілля» та ДП «Волиньвугілля» – найзручніші контрагенти-постачальники сировини для ПАТ «ДТЕК «Західенерго», проте і ціновий чинник, і якісні характеристики вугілля регіону не забезпечують його конкурентність.

При такому становищі вирішення питань реструктуризації та підвищення конкурентоспроможності вугільної промисловості регіону стає вкрай важливим. Несвоєчасність їх розв'язання призведе до вкрай складних економічних і соціальних потрясінь для регіону.

Керівництво нашої країни постійно декларує потребу досягнення енергетичної незалежності й акцентує увагу на одному з можливих шляхів вирішення цього стратегічного завдання – на інноваційному розвитку вуглевидобувної галузі.

На Львівсько-Волинський басейн припадає лише близько 2,5 % загальних обсягів вугілля, але його потенційні можливості не вичерпані. Поряд з енергетичним вугіллям шахти Західної України здатні видавати на-гора й цінне коксівне вугілля, яке використовується в металургійному виробництві, на базі виявлених у Львівсько-Волинському басейні Любельського та Тяглівського родовищ з балансовими запасами 1,1 млрд т.

Фахівці вважають, що на базі розвіданих запасів коксівного вугілля (86,7 млн т) на Червоноградському, Тяглівському та Любельському родовищах можливе будівництво нових шахт. На Львівщині є також незначні поклади бурого вугілля, а саме чотири буровугільні родовища (Рава-Руське, Жовківське, Золочівське та Ясеницьке).

Інноваційний розвиток вугільної промисловості Львівсько-Волинського басейну дасть змогу

розв'язати низку проблем. По-перше, збільшити енергетичну незалежність України внаслідок відмови від купівлі вугілля марок А та П на зовнішніх ринках. По-друге, переведення ТЕС на ті марки вугілля, що виробляють шахти Львівсько-Волинського регіону, сприятиме значному підвищенню ефективності їхньої роботи, оскільки збитковість шахт здебільшого пов'язана з недостатніми обсягами видобутку, які стримувалися відносно малими потребами енергогенеруючих компаній. По-третє, прибуткові шахти, збагачувальні фабрики та логістичні ланцюжки сприятимуть поліпшенню соціально-економічної ситуації у Західній Україні, де зайнятість населення традиційно становить значну проблему.

Упродовж останніх 50 років у багатьох країнах Європи вугільна галузь зазнала істотної реструктуризації. Однак різні можливості в економічному, фінансовому, політичному, геологічному, технологічному та соціальному аспектах змушували їх вибирати індивідуальні організаційно-економічні механізми щодо розвитку галузі, збереження енергетичної безпеки та соціально-економічної стабільності.

До чинників підвищення конкурентоспроможності вугільної промисловості регіону належать [13, 15, 20]:

- *ефективна загальнонаціональна стратегія* та дієві локальні програми розвитку вугільної галузі, які відіграють вагомий роль у посиленні конкурентоспроможності цього сектору промисловості України. Сьогодні основні засади розвитку національної вугільної галузі викладено у державних програмах: Енергетичній стратегії України до 2030 року, Загальнодержавній програмі розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року, проте вони не містять реальних заходів щодо оптимізації використання ресурсів, зниження собівартості й підвищення конкурентоспроможності національного вугілля;

- *ціна вугільної товарної продукції* – ця макроекономічна категорія формується, в основному, внаслідок взаємодії попиту та пропозиції на конкретний товар, проте національному вугільному ринку властиві певні особливості;

- *державна фіскальна політика*, яка є одним з найважливіших макроекономічних чинників розвитку вугільної промисловості і має великий вплив на її конкурентоспроможність. Посилен-

ня податкового тиску погіршує господарську діяльність підприємств, а зменшення податків чи податкові канікули часто є поштовхом до підвищення їхньої конкурентоспроможності, адже вільні фінансові ресурси підприємство може задіяти для поліпшення техніко-технологічного стану чи залучити в обіг.

У контексті завдань з підвищення конкурентоспроможності вугільної продукції регіону через зниження її собівартості особливе значення має техніко-технологічне переоснащення шахт. Наявне їхнє технічне оснащення не дає змоги підвищити продуктивність діяльності шахт до потрібного рівня.

Щодо вугільної промисловості Львівсько-Волинського басейну завдання регіональної програми, які б кореспондувалися із загальнодержавною, мають полягати у такому:

- орієнтуванні на обсяги видобутку вугілля в регіоні, які б максимально забезпечували потреби Бурштинської та Добротвірської теплоелектростанцій та інших регіональних споживачів вугільної продукції із забезпеченням водночас необхідними параметрами якості вугілля та його ціни;

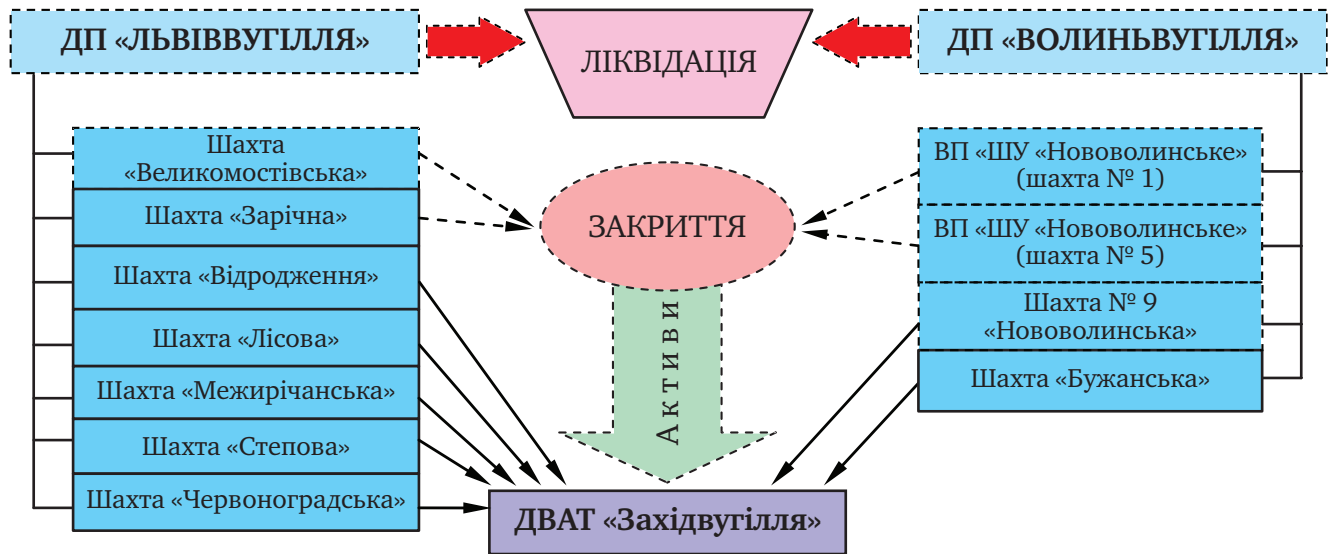
- закритті безперспективних збиткових шахт (зокрема шахти № 9 «Нововолинська»);

- розширенні продуктивності перспективних діючих шахт через їхню технічну модернізацію та будівництво нових для заміщення втрат товарної вугільної продукції під час виведення з експлуатації безперспективних потужностей вуглевидобування, а також запобігання виникненню та вирішенню у можливих обсягах наявних проблем працевлаштування шахтарів;

- розробленні програми поетапної мінімізації державної фінансової підтримки шахт регіону та досягненні ними беззбитковості;

- реорганізації державних вугільних підприємств Львівсько-Волинського вугільного басейну та створення регіонального державного відкритого акціонерного товариства «Західвугілля» (рис. 2). Шляхом реалізації цього завдання, кінцевою метою якого має бути забезпечення економічної рентабельності його діяльності й конкурентоспроможності в умовах вітчизняного ринку вугільної продукції, вбачається реорганізація ДП «Львіввугілля» й ДП «Волиньвугілля» й створення ДВАТ «Західвугілля» із функціями з видобування вугілля на шахтах, площах і технологічними засобами, які

ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОИЗВОДСТВА

Рис. 2. Схема реорганізації державних підприємств вугільної промисловості Західного регіону України (розроблено І. С. Почтарук).

забезпечують рентабельність вуглевидобутку, з передачею до нього активів зазначених підприємств. Крім того, закриття шахт, на яких відсутні перспективи рентабельної конкурентоспроможної діяльності – шахти «Зарічна» та «Великомостівська» ДП «Львіввугілля» та ВП «ШУ «Нововолинське» (шахти № 1 і 5) ДП «Волиньвугілля»; організацію роботи шахт, що експлуатуються, виходячи з критеріїв: наявність затверджених експлуатаційних запасів вугілля не менше ніж на 10 років; підтвердженні аудитором можливості одержання товарного вугілля з собівартістю, яка забезпечує рентабельність його видобування та реалізації; розгляд у перспективі питань роздержавлення підприємства у контексті приватизаційної політики держави;

➤ формуванні вертикально інтегрованої регіональної паливно-енергетичної компанії ДП «Західенерговугілля» з входженням до її складу ДВАТ «Західвугілля» та підприємств, які сьогодні перебувають у складі ПАТ «ДТЕК Західенерго» і ПАТ «Львівська вугільна компанія», з їх переходом у державну власність чи шляхом організації

співпраці на основі договору про спільну діяльність (рис. 3). Результати розрахунків граничної ціни вугілля, при якій забезпечуватиметься рентабельна й прибуткова діяльність вертикально інтегрованої вугільно-енергетичної компанії, показує, що в умовах вітчизняного ринку електроенергії вона не має перевищувати 933,33 грн/т, а під час реалізації її експортних можливостей може сягати 2304,76 грн/т;

➤ розробленні та затвердженні на загальнодержавному рівні регіональної програми вири-

Рис. 3. Організаційна структура ДП «Західенерговугілля» (запропоновано І. С. Почтарук): життєвий шлях вугільної продукції; транспортування електроенергії.

шення завдань соціально-економічного розвитку й подолання безробіття у вуглевидобувних районах. Таку програму треба націлити на вирішення завдань соціального захисту вивільнених працівників шахт.

У контексті впровадження інновацій, крім показників ринкової (економічної) ефективності, пріоритетним є забезпечення соціальної ефективності (таблиця). Зарубіжна і певною мірою вітчизняна практика економічної трансформації регіонів затухання вуглевидобування демонструє необхідність і ефективність застосування щодо них спеціальних режимів інвестиційної діяльності з метою створення нових робочих місць, подолання соціальних та інших проблем безробіття [16–19, 21].

Показники ринкової ефективності	Показники соціальної ефективності
1. Приріст обсягів видобутку вугілля	1. Приріст податкових надходжень до бюджетів
2. Приріст обсягів реалізації вугільної продукції	2. Збереження чи зростання зайнятості населення
3. Зниження собівартості вугілля	3. Зростання заробітної плати
4. Підвищення якості вугільної продукції	4. Підвищення професійної кваліфікації працівників
5. Зростання рентабельності виробництва	5. Розвиток соціальної інфраструктури регіону
6. Зростання прибутків	

Позитивний приклад такої практики – функціонування спеціального режиму інвестиційної діяльності на **території пріоритетного розвитку** (ТПР) у Волинській області, який згідно з відповідним Законом України від 5 квітня 2001 р. № 235-III діяв в адміністративно-територіальних межах шахтарського міста Нововолинська до 1 квітня 2005 року. До мети створення території пріоритетного розвитку віднесено: поліпшення соціально-економічної ситуації в шахтарському регіоні області шляхом активізації підприємницької діяльності, залучення інвестицій, створення нових робочих місць для працевлаштування гірників, вивільнених у процесі закриття шахт (у результаті відпрацювання запасів кам'яного вугілля шість шахт із 10 припинили своє функціонування, що призвело до скорочення понад шести тисяч робочих місць. Зокрема, були закриті вуглевидобувні підприємства нововолинської групи: шахти № 2, 3, 4, 6, 7, 8).

У процесі реалізації інвестиційних проектів створено понад 2400 нових робочих місць, залучено майже 42 млн дол. інвестицій, реалізовано продукції на суму понад 2,2 млрд грн (у тому числі на експорт – 92 млн грн), до бюджетів усіх рівнів надійшло майже 200 млн грн.

Із десяти діючих проектів у шести учасниками є іноземні інвестори, частка їхнього капіталу становить 40 % (14 млн дол.).

Спостерігалася позитивна динаміка нарощування обсягів промислової продукції підприємствами – суб'єктами ТПР (якщо у 2000 р. було вироблено продукції на 4,7 млн грн, то у 2011 р. – майже на 621 млн грн) та їх частки у загальних обсягах виробництва м. Нововолинська та області (питома вага ТПР в обсягах продукції м. Нововолинська у 2000 р. становила тільки 4,8 %, а у 2008 р. – понад 60 %).

Водночас, попри те що серед областей Західного регіону Волинь входить у четвірку за обсягами реалізації інноваційної продукції, сьогодні питання відновлення пільгового режиму оподаткування залишається актуальним через планове закриття шахт № 1 та 9, на яких працює понад дві тисячі шахтарів, та недобудовою шахти № 10 «Нововолинська».

Дію згаданого закону доцільно поновити. Аналогічний режим інвестиційної діяльності варто запровадити також для території, підпорядкованої Червоноградській міській раді у Львівській області.

Законодавством України передбачено господарсько-правову форму вирішення завдань стимулювання інвестиційної діяльності на окремих територіях шляхом введення, зокрема, спеціального режиму інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку (Господарський Кодекс України, ст. 415).

У Волинській області орган місцевого самоврядування створив індустріальний парк «Нововолинськ», який 30 червня 2017 р. внесено Міністерством економічного розвитку й торгівлі України до Реєстру індустріальних парків і нині перебуває на етапі вибору його керівної компанії.

Створення й розвиток індустріального парку в Нововолинську дасть змогу вирішити актуальні для міста проблеми та забезпечить високий рівень сталого розвитку не лише міста, а й Волинської області в цілому. Саме створення індустріального парку акцентовано на розвитку

інноваційної сфери. Мета створення індустріального парку передбачає й інші напрями, зокрема: забезпечення сталого економічного розвитку Нововолинська шляхом формування єдиної території зі спеціально облаштованою інфраструктурою для розміщення нових об'єктів промисловості, логістики й супутніх послуг, спрямованих на забезпечення економічного зростання, створення сприятливих умов для залучення інвестицій в економіку міста, підвищення конкурентоспроможності регіону, збільшення надходжень до міського бюджету Нововолинська та Державного бюджету України, а також активізації інвестиційної діяльності в місті й в регіоні.

Створення індустріального парку в Нововолинську має також вирішити такі завдання:

- реалізацію та розвиток економічного потенціалу міста шляхом створення нових підприємств у різних сферах діяльності;
- підвищення інвестиційної привабливості та залучення додаткових інвестицій;
- впровадження новітніх інноваційних рішень у виробництві продукції;
- підвищення рівня ділової активності та розвиток в місті малого й середнього підприємства;
- підвищення рівня життя та добробуту мешканців міста в результаті створення нових робочих місць і зменшення рівня безробіття, а також підвищення показника середньої заробітної плати в регіоні;
- зростання надходжень до бюджетів усіх рівнів, включаючи надходження від орендної плати за користування земельною ділянкою, в межах якої буде розміщено індустріальний парк;
- створення сучасних, екологічно чистих промислових підприємств з використанням новітніх енергозберігальних технологій;
- зниження показників трудової міграції населення міста;
- впровадження енергозберігальних технологій;
- насичення ринку конкурентоспроможною продукцією вітчизняного виробництва;
- збільшення експортного потенціалу місцевих підприємств.

Головним завданням водночас є подолання проблеми недостатньої кількості сучасних робочих місць із високим рівнем оплати праці.

Розв'язання проблеми працевлаштування вивільнених шахтарів допоможе створення 1020 робочих місць в межах індустріального парку. До того ж, створення індустріального парку спрямоване на вирішення інших завдань соціального захисту вивільнених працівників шахт: перекваліфікацію робітників шахтарських професій, які не будуть забезпечені роботою за спеціальністю, соціальне забезпечення безробітних та завдань відповідної реструктуризації економіки вуглевидобувних районів.

Саме Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2020 року створення індустріальних парків віднесено до пріоритетних напрямів удосконалення інвестиційно-інноваційної інфраструктури в рамках реалізації державної промислової та інвестиційної політики. Світовий досвід функціонування індустріальних парків ілюструє позитивну практику діяльності таких територіальних утворень як механізму надання пільг підприємствам-учасникам ІП, які впроваджують інноваційну продукцію та новітні технології. До того ж, створення індустріального парку дає змогу використання публічно-приватного партнерства у процесі створення інфраструктури ІП й реалізації правовідносин між керівною компанією та учасниками-інвесторами.

Висновки. В умовах розвитку сучасного суспільства основний чинник, що визначає конкурентоспроможність держави, є зростання ступеня інноваційності економіки. Центральне місце в інноваційній системі посідають підприємства регіону, де формується попит на інноваційну продукцію, знання перетворюються в інноваційний капітал.

Досягненням енергетичної незалежності, одним із шляхів вирішення цього стратегічного завдання став би інноваційний розвиток вуглевидобувної галузі Львівсько-Волинського вугільного басейну, оскільки його потенційні можливості ще не вичерпані. Саме врахування запропонованих шляхів розв'язання проблем з активізації інноваційної діяльності у шахтарському регіоні сприятиме впровадженню інноваційної сфери в регіоні, оскільки вирішення завдання стосується соціальних інтересів багатьох тисяч працівників та їхніх сімей і тісно пов'язане з перспективами підтримання життєдіяльності та подальшого розвитку Червонограда, Нововолинська й прилеглих населених пунктів.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Стратегія сталого розвитку «Україна–2020»*: Указ Президента України URL: від 12.01.2015 р. № 5/2015 <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015/print1443640573621204>.
2. *Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року*: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.14 р. № 385 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>.
3. *Kozłowski A. R. The End of Globalization and the Challenges Civilization Face in the Post-Global Approach* (Кінець глобалізації і виклики, стоячі перед цивілізацією в пост-глобальному підході) / A. R. Kozłowski, I. K. Hejduk, S. Bakalarczyk // *Global Economics: Past, Present & Future*, Warsaw. – 2013. – P. 11–25.
4. *Kozłowski A. R. After liberalism. The challenges facing the economic policy in the context of the economic crisis* (Після лібералізму. Виклики, стоячі перед економічною політикою в контексті економічного кризису) / A. R. Kozłowski, J. Sepp, D. Frear, W. Taylor // *The Key-Factors of Business and Socio-Economic Development During The Global Crisis*, Congress of Political Economists International. USA. – 2009. – P. 43–55.
5. *Буняк Н. М. Інноваційний потенціал регіону: суть та методика оцінки* / Н. М. Буняк // *Економіка та держава*. – 2011. – № 11. – С. 38–40.
6. *Макаренко М. В. Оцінка інноваційного потенціалу як інструмент управління інноваційним розвитком регіону* / М. В. Макаренко // *Маркетинг і менеджмент інновацій*. – 2011. – № 3. – Т. 1. – С. 62–71.
7. *Узунов В. В. Інноваційний потенціал та особливості протікання регіонального інноваційного процесу* / В. В. Узунов // *Державне управління: удосконалення та розвиток*. – 2012. – № 11. – URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=639>.
8. *Статівка Н. В. Державне забезпечення розвитку інноваційного потенціалу регіону*. – URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2013-2/doc/1/01.pdf>.
9. *Карінцева О. І. Науково-практичні засади оцінки розвитку інноваційного потенціалу регіонів* / О. І. Карінцева, М. О. Харченко, П. С. Матвеев // *Механізми регулювання економіки*. – 2014. – № 2. – С. 70–78.
10. *Почтарук І. С. Організаційно-економічне забезпечення конкурентоспроможності вугільної промисловості регіону*: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.05 / І. С. Почтарук. – Львів, 2016. – 199 с.
11. *Жук П. В. Реструктуризація вугільної промисловості Західного регіону України у контексті світового досвіду* / П. В. Жук, І. С. Почтарук // *Регіональна економіка*. – 2015. – № 1. – С. 167–175.
12. *Досвід деяких європейських країн щодо заходів пом'якшення соціальних наслідків процесу трансформації вугільного сектору*: Програма підтримки вугільного сектору. Компонент С: Соціальна політика. – К.: Консорціум Human Dynamics, 2009. – 42 с.
13. *Застосування публічно-приватного партнерства у сфері інноваційного розвитку вугільної промисловості* / [Амоша О. І., Драчук Ю. З., Залознова Ю. С. та ін.]: колект. моногр. – Ін-т економіки пром-сті НАН України. – К., 2017. – 195 с.
14. *Жук П. В. Спеціальний режим інвестиційної діяльності як необхідний механізм стимулювання сталого економічного розвитку гірських територій в Україні* / П. В. Жук // *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. Актуальні проблеми регіонального розвитку: зб. наук. пр.; редкол.: В. С. Кравців (відп. ред.). – Львів, 2012. – Вип. 6 (98). – С. 55–66.
15. *Жук П. В. Території пріоритетного розвитку як форма активізації інвестиційної діяльності в гірських зонах України* / П. В. Жук // *Регіональна економіка*. – 2012. – № 3. – С. 75–85.
16. *Румянцева Г. І. До питання ефективності функціонування територій пріоритетного розвитку* / Г. І. Румянцева // *Регіональна економіка*. – 2010. – № 1. – С. 240–248.
17. *Румянцева Г. І. Покращення фінансового забезпечення підприємств вугільної промисловості Західного регіону в контексті оптимізації їх конкурентоспроможності* / Г. І. Румянцева // *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. – Тернопіль: Економічна думка, 2016. – Вип. 21. – С. 14–23.
18. *Румянцева Г. І. Світовий досвід та вітчизняна практика реалізації державної політики забезпечення активізації та стратегічного розвитку інноваційної діяльності* / Г. І. Румянцева, Р. С. Чорний // *Інноваційний розвиток промислових підприємств в контексті підвищення ефективності їх діяльності*: кол. моногр. / [за заг. ред. П. С. Харіва, Р. С. Чорного]. – Нововолинськ: Бізнес Інтернет Центр, 2015. – С. 199–228.
19. *Румянцева Г. І. Методологічні підходи до оцінки ефективності інвестиційної діяльності на території пріоритетного розвитку* / Г. І. Румянцева // *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. Інвестиційна привабливість регіону та механізми їх забезпечення // 36. наук пр. НАН України. Ін-т регіональних досліджень. – 2010. – Вип. 3 (83). – С. 233–241.
20. *Почтарук І. С. Конкурентоспроможність вугільної промисловості Західного регіону України: сучасний стан та шляхи перспективного розвитку* / І. С. Почтарук, Г. І. Румянцева // *Глобальні та національні проблеми розвитку економіки*. – 2016. – Вип. 2. – С. 378–382.
21. *Румянцева Г. І. Індустріальні парки як особлива форма аутсорсингу* / Г. І. Румянцева // *Прикладна економіка – від теорії до практики: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 27 жовтня 2017 р.* – Тернопіль, 2017. – С. 198–201.